

NR. 41.397/01.10.2007

**MINISTERUL EDUCAȚIEI CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
DIRECȚIA GENERALĂ MANAGEMENT ÎNVĂȚĂMÂNT
PREUNIVERSITAR**

APROB.
SECRETAR DE STAT,
Zvetlana Preoteasa

SCRISOARE METODICĂ

***DOCUMENTELE PROFESIONALE
- măsură a calității activității educatoarei -***

Încet-încet, după ce ne primim cu căldură și cu interes micuții în sălile de clasă, ne întoarcem la una dintre îndeletnicirile noastre profesionale de bază: PROIECTAREA.

Astfel, pentru că și în acest an școlar am decis că ne vom preocupa de stimularea interesului pentru învățatură, ca una dintre valorile naționale și pentru că ne dorim ca învățătura pe care o vom promova să aibă la bază un comportament civilizată și responsabil al copilului, proiectarea trebuie să fie o piatră de încercare, un ring pentru măsurarea forțelor noastre profesionale.

În învățământul preșcolar, când vorbim de proiectare, nivelurile la care trebuie să performăm sunt trei, respectiv:

- 1. proiectarea activității care urmează să se desfășoare cu copiii pe parcursul anului școlar (schema orară, orarul, activități instructiv-educative, activități extracurriculare, activitatea cu părinții, activitatea metodică etc.);**
- 2. proiectarea activităților instructiv-educative, dar și a strategiilor didactice (cei trei M: metode, materiale, mijloace didactice) ce urmează a fi utilizate pentru desfășurarea în bune condiții a acestora, pe unități de timp mai mici (săptămână, temă etc.);**
- 3. proiectarea fiecărei activități din programul zilnic.**

Pentru primele două nivele, instrumentul utilizat este *Caietul educatoarei*, iar pentru ultimul, *proiectul didactic*.

Caietul educatoarei este, în fapt, oglinda activității noastre. În el găsim repere din domeniul legislației școlare (planul de învățământ, structura anului școlar), repere metodice (informații sau sugestii despre

evaluarea școlară, despre jocurile și activitățile alese, despre proiectarea temelor unor activități opționale etc.), dar și machete-suport pentru înregistrarea datelor despre copil (caracterizarea grupei, catalogul și evidența activității de evaluare) sau despre activitatea cadrului didactic cu copiii preșcolari sau cu alți factori educaționali din comunitate (orar, schemă orară, planificarea săptămânală a activităților instructiv-educative, planificarea activităților cu părinții, planificarea activităților cu școala, planificarea activităților extracurriculare).

Exercițiul de proiectare aduce în atenția noastră, a tuturor, câteva aspecte importante de care va trebui să ținem cont la fiecare început de an școlar.

Înainte de a trece la faza de proiectare **studiem**:

- Legea învățământului nr.84/1995(ultima actualizare) și Legea privind statutul personalului didactic nr.128/1997 (ultima actualizare);
- Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar și Regulamentul de organizare și funcționare a învățământului preșcolar;
- Ordinul ministrului cu privire la structura anului școlar;
- Planul de învățământ specific.

2. Când trecem la proiectarea anuală **corelăm**:

- Structura anului școlar cu planul de învățământ corespunzător nivelului grupei și cu opțiunile părinților în ceea ce privește activitățile opționale și alcătuim schema orară;
- Schema orară cu particularitățile de vârstă ale copiilor din grupă și alcătuim orarul (eventual, două variante de orar);
- Informații din Planul managerial referitoare la activitatea metodică și activitatea cu părinții, cu informații din Planul de activități al comisiei metodice, din graficul și tematica Consiliului profesoral și a Consiliului de administrație și elaborăm o planificare a activităților metodice și a celor cu părinții;
- Orarul, schema orară, datele culese în urma testării inițiale a copiilor din grupă cu evenimentele importante ale anului, cu trecerea anotimpurilor și cu programa activităților instructiv-educative și elaborăm planificarea anuală;
- Evenimentele culturale, sociale, religioase din an cu planificarea anuală, cu nivelul de vârstă al copiilor din grupă și cu planificarea activităților extrașcolare ale grădiniței și alcătuim propria planificare a activităților extrașcolare.

3. În etapa de proiectare pe unități de timp mai mici **nu pierdem din vedere**:

- Corelarea și coerența activităților din cadrul unui proiect sau a unei teme săptămânale;

- Corelarea activităților dintr-o săptămână atât pe verticală cât și pe orizontală (activitățile dintr-o zi, dar și activitățile din săptămână);
- Legătura strânsă *între cei trei M* (metode, materiale, mijloace);
- Alternarea activităților statice cu cele dinamice;
- Alternarea modului de așezare a mobilierului sau a colectivului de copii pe parcursul unei zile (în cerc, în semicerc, la mese în careu, la mese tip școală etc.);
- Completarea corectă a rubricilor din macheta pentru planificarea activităților instructiv-educative (vezi anexa 1).

4. Pentru proiectarea fiecărei activități în parte se va utiliza formatul standard agreat de Comisia Națională pentru Învățământul Pedagogic (vezi anexa 2) și, de aceea, **verificăm dacă:**

- Obiectivele operaționale sunt măsurabile și realizabile în unitatea de timp propusă și la grupa pentru care se face proiectarea (atenție la numărul lor și la nivelul grupei !);
- Sunt alternate formațiile de lucru (cu întreaga grupă, pe grupuri mici, individual) în cadrul fiecărei activități proiectate;
- Evenimentele didactice urmează exact firul logic al unei activități desfășurate metodic;
- La rubrica evaluare sunt menționate nu numai tipurile de evaluare folosite ci și instrumentele utilizate pentru acest scop.

În final, considerăm că în măsura în care vom reuși să înțelegem cât mai bine principiile calității în educație și că tot ceea ce facem, ceas de ceas și zi de zi, pentru „micuții” care ne-au fost încredințați trebuie să reflecte acest lucru, vom reuși să asigurăm fiecărei grădinițe un loc de cinste în comunitate și în sistemul educațional.

În acest context, ne permitem să adresăm câteva **propuneri și recomandări** inspectoratelor școlare, care, prin compartimentul Curriculum și Inspecție școlară, sunt rugate să urmărească:

- modul în care sunt respectate *prevederile Programei activităților instructiv-educative în grădinița de copii* cu privire la evaluare (vezi pag.30-31 din programă);
- cum a fost făcută selecția auxiliarelor didactice utilizate de către copii la activități și dacă acestea sunt avizate de MEdCT;
- evitarea excesului de fișe, în special la grupele mari pregătitoare pentru școală;
- cum și cât de mult este implicat copilul în procesul de evaluare;
- cum este înregistrat progresul copilului și dacă există o viziune clară și o fundamentare psihopedagogică corectă cu privire la acest lucru.

Înainte de a încheia, trecând de la PROIECTARE la PROGRAME EDUCAȚIONALE și CONCURSURI, credem că ar fi bine să punem la dispoziția colegelor noastre o listă cât mai completă cu programele, proiectele și concursurile naționale care se derulează la nivelul învățământului preșcolar:

- Programul național de educație a părinților „Educați așa” (Fundatia Copiii Noștri și MEdCT);
- Programul de educație a viitorilor părinți (ARED, UNICEF și MEdCT);
- Programul național de stimulare a interesului pentru lectură „Să citim pentru mileniul trei” (MEdCT, inspectorate, grădinițe, comunități locale);
- Programul național de educație ecologică „Ecogrădinița” (MEdCT, inspectorate, grădinițe, comunități locale);
- Programul național de stimulare a interesului pentru educație fizică și sport „Kalokagathia” (MEdCT, inspectorate, grădinițe, comunități locale);
- Programul național de îmbunătățire a accesului la educație PHARE „Accesul la educație al grupurilor dezavantajate” (PHARE, Guvernul României);
- Programul de educație timpurie incluzivă (Banca Mondială, MEdCT);
- Programul de dezvoltare a abilităților emoționale și sociale ale copiilor (Centrul Parteneriat pentru Egalitate, UNICEF, MEdCT);
- Proiect de stimulare a interesului pentru lectură și de compensare a parcurgerii Programei instructiv-educative în grădinița de copii „Pipo” (CD Press, MEdCT);
- „Piti-Clic” și „Dublu-Clic”, concursuri de creativitate pentru cadrele didactice (INFOMEDIA Pro, MEdCT);
- „Cu Europa la joacă...”, concurs de stimulare a abilităților intelectuale și de creativitate pentru copiii preșcolari și școlari mici (Editura Diana, MEdCT);
- „Piticot”, concurs de cunoștințe pentru copiii preșcolari (Asociația Olimp, MEdCT).

De asemenea, pentru acest an școlar, recomandăm două mari teme pentru activitățile metodice și pentru cercurile pedagogice: EDUCAȚIA DE GEN și ABORDAREA INTERCULTURALITĂȚII în procesul instructiv-educativ desfășurat cu copiii preșcolari. Iar pentru tot ce înseamnă activitate metodică, vă punem la dispoziție o posibilă listă cu materiale de studiu în specialitate (vezi anexa 3).

GENERAL,

INSPECTOR

Viorica Preda

AVIZAT.

DIRECTOR,
Liliana Preoteasa

ANEXA 1

SUPPORT PENTRU PROIECTAREA ANUALĂ ȘI CALENDARISTICĂ

În Caietul de evidență a activității și prezenței educatoarei la grupă, la rubricile *Jocuri și activități alese - Etapa I și Etapa a III-a* din cadrul machetei de planificare a activităților instructiv-educative se trec zilnic:

- Jocuri și activități alese de copii sau propuse de educatoare, cu teme în acord cu tema mare a săptămânii sau a unității de studiu, stabilite și în funcție de materialele puse la dispoziția copiilor la centrele/ariile de joacă. De altfel, aceste jocuri/activități pot fi grupate pe sectoare de activitate (centre): BIBLIOTECĂ, CONSTRUCȚII, ȘTIINȚĂ etc. De remarcat este și faptul că nu trebuie să pierdem din vedere numărul de activități de acest gen prevăzut în planul de învățământ pentru nivelul de vârstă al grupei pe care o avem, dar și faptul că un joc sau o activitate pe care noi o proiectăm poate constitui sau nu „o atracție” pentru copii. În acest

context, ea poate fi aleasă de aceștia de mai multe ori într-o zi sau într-o săptămână sau poate să nu fie aleasă deloc. Mai mult, trebuie să știm că numărul propus de planul de învățământ pentru *Jocurile și activitățile alese* este acoperit de activitățile de acest gen desfășurate atât la Etapa I (de dimineața, dinaintea activităților comune) cât și la Etapa a III-a (de dinaintea de masa de prânz).

La Etapa a II-a vor fi trecute zilnic Categoriile de activități (Educarea limbajului, Activități matematice etc.) așa cum se găsesc ele în planul de învățământ și cum au fost proiectate în orar, apoi mijlocul de realizare și tema fiecăreia (Povestirea educatoarei: „Scufița Roșie” de Ch.Perrault; Observare: „Roșia și ardeul”; Modelaj: „Săniuța” etc.). Temele acestora trebuie să fie în acord cu tema mare a săptămânii sau a unității de studiu.

La Etapa a IV-a, zilnic vor fi trecute activități din categoria celor menționate în planul de învățământ pentru perioada după-amiezii (Activități recreative și de relaxare, Activități de stimulare a abilităților individuale, Activități recuperatorii). De asemenea, nu trebuie să pierdem din vedere numărul de activități de acest gen prevăzut în planul de învățământ pentru nivelul de vârstă al grupei pe care o avem. Temele acestora trebuie să fie și ele în acord cu tema mare a săptămânii sau a unității de studiu și să țină cont de materialele puse la dispoziția copiilor, de aptitudinile lor individuale, de nivelul lor de pregătire, de absențele lor sau dificultățile pe care le întâmpină în procesul de învățare la un moment dat etc.

La rubrica *Material didactic folosit* vor fi menționate materialele pe care educatoarea le pune la dispoziția copiilor pentru desfășurarea activităților proiectate, îndeosebi cel confecționat special pentru activitățile respective.

Rubrica *Activitate metodică* va avea menționate toate activitățile de acest gen pe care educatoarea își propune să le desfășoare în contextul mare al dezvoltării proprii profesionale (studiu individual, confecționarea unui material didactic pentru activitățile din săptămână, participarea la un cerc pedagogic sau la o activitate metodică la nivel de unitate/sector/județ etc.). Pentru studiul individual vor fi menționate autorul, lucrarea, paginile și se va ține cont de corelarea studiului individual cu activitatea zilnică la clasă, cu recomandările primite în urma asistențelor făcute de director sau de responsabilul comisiei metodice, cu ținta profesională aleasă etc.

ANEXA 2

PROIECT DIDACTIC

ACTIVITATEA:
TEMA:
TIPUL DE ACTIVITATE:
FORMA DE REALIZARE:
SCOPUL ACTIVITĂȚII:
OBIECTIVELE OPERAȚIONALE:
METODE ȘI PROCEDEE:
MATERIAL DIDACTIC FOLOSIT:
MATERIAL BIBLIOGRAFIC:
DURATA:

Desfășurarea activității:

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategiile didactice	Evaluarea (instrumente și indicatori)

ANEXA 3

O POSIBILĂ LISTĂ...pentru studiu individual

METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

1. Barta, Andrei și Dragomir, Petrică – *Deprinderi motrice la preșcolari*, Ed. V&I Integral, București, 1995
2. Bizdună, Maria și Alexandrina Neagu – *Texte pentru educația limbajului la preșcolari*, Ed.PROGnosis, București, 2000
3. Breben, S., Fulga, M., Ruiu, G., Gongea, E. – *Metode interactive de grup*, Ed.Arves, Craiova, 2006

4. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G. – *Activități bazate pe teoria inteligențelor multiple (vol.I-III)*, Ed.Reprograph, Craiova, 2005
5. Breben, S., Fulga, M., Tuturuga, M. – *Mediul educațional în grădiniță*, Ed.Reprograph, Craiova, 2005
6. Cerghit, I, Radu, I.T., Popescu, E., Vlăsceanu, L. – *Didactica (manual pentru clasa a X-a, școli normale)*, EDP, București, 1995
7. Dumitrana, Magdalena – *Educarea limbajului în învățământul preșcolar, vol.I și II*, Ed.Compania, București, 1999, 2001
8. Dumitrana, Magdalena – *Activitățile matematice în grădiniță – ghid practic*, Ed.Compania, București, 2002
9. Dumitrana, Magdalena – *Copilul, familia și grădinița*, Ed.Compania, București, 2000
10. Kolumbus, E.S. – *Didactica preșcolară (“It is tomorrow yet?” – titlu original, traducere în limba română de Magdalena Dumitrana)*, Ed.V&I Integral, București, 1998
11. Lespezeanu, Monica – *Tradițional și modern în învățământul preșcolar românesc (o metodică a activităților instructiv-educative în grădinița de copii)*, Ed. Omfal Esențial, București, 2007
12. Mitu, Florica – *Metodica activităților de educare a limbajului*, Ed.Pro Humanitas, București, 2000
13. Păiși, Lăzărescu, Emilia și Ezechil, Liliana – *Laborator preșcolar*, Ed.V&I Integral, București, 2001
14. Popa, Valerica – *Activitățile de educație plastică în grădiniță*, Ed.V&I Integral, București, 2000
15. Preda, Viorica – *Copilul și grădinița*, Ed.Compania, București, 1999
16. Preda, Viorica – *Educația pentru știință*, Ed.Compania, București, 2000
17. Rafailă, Elena – *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, Ed.Aramis, București, 2003
18. Tomșa, Gh., Oprescu, N. – *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, Ed.V&I Integral, Burești, 2007
19. Vrașmaș, Adina, Ecaterina – *Consilierea și educația părinților*, Ed.Aramis, București, 2002
20. *** *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Ed.V&I Integral, București, 2000
21. *** *Documentar metodic*, Ed.V&I Integral, București, 2001
22. *** *Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Ed.V&I Integral, București, 2002
23. *** *Grădinița, altfel*, Ed.Miniped, București, 2003
24. *** *Caietul profesional al educatoarei*, Ed.Omfal Esențial, București, 2006
25. *** *Laborator metodic (supliment metodic al revistei Învățământ primar, dedicat cadrelor didactice din învățământul preșcolar)*, Ed.Miniped, București, 2007

PEDAGOGIE ȘI PSIHOLOGIE

1. Albu, Gabriel, *O psihologie a educației*, Ed.Institutului European, Iași, 2005
2. Antonesei, L., *Introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice și transdisciplinare ale educației*, Iași, Ed. Polirom, 2002.
3. Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, O., *Prelegeri pedagogice*, Iași, Ed. Polirom, 2001.
4. Chomski, N., Piaget, J., *Teoriile limbajului - teoriile învățării*, Buc., Ed. Politică, 1988.

5. Cozma, T., (coord.), *O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea*, Iași, Ed. Polirom, 2000.
6. Crețu, C., *Curriculum diferențiat și personalizat*, Iași, Ed. Polirom, 1998.
7. Crețu, C., *Conceptul de curriculum (etimologie, evoluții semantice ale conceptului de curriculum, definiții, componentele curriculumului, tipuri de curriculum)* în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, (coord. Cucuș, C.), Iași, Ed. Polirom, 1998.
8. Cristea, S., *Dicționar de termeni pedagogici*, Buc., E.D.P., 1998.
9. Cucuș, C., *Delimitări conceptuale: conținut al învățământului și curriculum în Pedagogie*, Iași, Ed. Polirom, 1996.
10. Cucuș, C., *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Iași, Ed. Polirom, 2000.
11. Dasen, P., Perregaux, Ch., Rey, M., *Educația interculturală. Experiențe. Politici. Strategii*, Iași, Ed. Polirom, 1999.
12. De Landsheere, V., De Landsheere, G., *Definirea obiectivelor educației*, Buc., E.D.P., 1979
13. Gagne, R., *Condițiile învățării*, Buc., E.D.P., 1975.
14. Geissler, E., *Mijloace de educație*, Buc., E.D.P., 1977.
15. Ionescu, M., *Clasic și modern în organizarea lecției*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1982.
16. Iucu, R., *Managementul și gestiunea clasei de elevi - Fundamente teoretico-metodologice*, Iași, Ed. Polirom, 2000.
17. Joița, E., *Managementul educațional. Profesorul-manager: roluri și metodologie*, Iași, Ed. Polirom, 2000
18. Jinga, I., Negreț, I., *Învățarea eficientă*, Buc., Ed. Aldin, 1999.
19. Meyer, G., *De ce și cum evaluăm*, Iași, Ed. Polirom, 2000.
20. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, Buc., E.D.P., 1999.
21. Piaget, J., *Nașterea inteligenței la copil*, Buc., E.D.P., 1976.
22. Stan, E., *Pedagogie postmodernă*, Ed. Institutul European, Iași, 2003.
23. Stan, E., *Managementul clasei*, Ed. Aramis, Buc., 2003.
24. Stoica, A., *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Ed. Humanitas Educațional, Buc., 2003.
25. Șchiopu, U., Verza, E., *Psihologia vârstelor*, Buc., E.D.P., 1995.
26. Șchiopu, U., *Dicționar de psihologie*, Buc., Ed. Babel, 1997.
27. Tomas, J., *Marile probleme ale educației în lume*, Buc., E.D.P., 1995.
28. Tomșa, Gh., *Consilierea și orientarea în școală*, Buc., Casa de Editură și Presă Viața Românească, 1999.
29. Văideanu, G., *Educația la frontiera dintre milenii*, Buc., Ed. Politică, 1988.
30. Ungureanu, D., *Teoria curriculum-ului*, Timișoara, Ed. Mirton, 1999.